

V. ОБЩЕСТВЕН ПРОДУКТ И НАЦИОНАЛЕН ДОХОД

За 1939 и 1948 г. данните за обществения продукт и националният доход са изчислени от Държавния комитет за планиране. За периода 1952—1970 г. данните са изчислени от Държавното управление за информация въз основа на годишните счетоводни отчети на предприятията и стопанските организации.

При изчисляването е изхождано от основното положение, че обществен продукт и национален доход се създават в материалното производство. Към сферата на материалното производство са отнесени следните отрасли на народното стопанство:

- Промисленост
- Строителство
- Селско стопанство
- Горско стопанство
- Транспорт
- Съобщения

Търговия, материално-техническо снабдяване и изкупуване

Други отрасли на материалното производство.

Към отрасъл „Промисленост“ е отнесена промишлената дейност на промишлените предприятия, обособени на самостоятелен баланс, помощните промишлени дейности към останалите отрасли на народното стопанство и дейността на частните занаятчии.

Към отрасъл „Строителство“ е отнесена строителната дейност на строителните организации, както и дейността на инвеститорите, строящи по стопански начин (включително строителната дейност на населението, извършвана по стопански начин). Към този отрасъл се отнася и дейността на проектантските организации, обслужващи строителството, резултатните геологопроучвателни работи и инвеститорският контрол. От 1970 г. са включени и безрезултатните геологопроучвателни дейности.

Към отрасъл „Селско стопанство“ до 1969 г. включително е отнасяна дейността по производството на продукти в резултат от отглеждане на растения и животни. От 1970 г. отрасълът включва и услугите от селскостопански характер, свързани с обработката и напояването на земята, засяването, отглеждането и прибирането на реколтата.

В отрасъл „Транспорт“ до 1969 г. включително е отнасяна само дейността на товарния транспорт, а в отрасъл „Съобщения“ — съобщенията, обслужващи материалното производство. От 1970 г., по практически съображения, в тези отрасли са включени и дейностите, обслужващи населението и непроизводствената сфера.

В отрасъл „Търговия“, материално-техническо снабдяване и изкупуване“ са отнесени следните видове дейности: търговия на едро, търговия на дребно, обществено хранене (включително столовете, без тези на ТКЗС), външна търговия, материално-техническо снабдяване и изкупуване на селскостопански и други произведения (без вторични суровини).

В „Други отрасли на материалното производство“ до 1969 г. включително са отнасяни добитите от населението диворастващи плодове, билки, дърва за горене и строителни материали; любителски лов и риболов; домашната преработка на мляко и грозде; издателската дейност; киностудиите и изкупуването на вторични суровини от населението. От 1970 г. в този отрасъл са включени и дейностите на населението по месодобива, консервирането на плодове и зеленчуци (без туршиите), производството на сапун и шева на облекло и жилищен текстил в домашното стопанство, както и дейностите на предприятията по изкупуването на вторични суровини от предприятията, учрежденията и организациите.

Натрупването се определя като сума от прираста (увеличението или намалението) на основните фондове, оборотните фондове, резервите и запасите на държав-

ните и кооперативните предприятия, учреждения, организации и населението.

Фонд потребление включва стойността на материалните блага, потребени от населението и друго потребление.

Потреблението на населението се подразделя на две основни групи: лично потребление и предмети за потребление (без тези за лично потребление), потребени чрез предприятия, учреждения и организации по културно-битовото и социалното обслужване на населението.

Личното потребление включва потребени от населението хранителни и нехранителни продукти, както купени от държавната и кооперативната търговия, общественото хранене и свободните кооперативни пазари, така и продуктите, получени от населението като трудово възнаграждение от ТКЗС и от помощните и частните стопанства. Освен това в личното потребление се включва амортизацията (годишното изхабяване) на жилищния фонд, потреблението на електроенергия, вода и пара от населението и предметите за потребление, получени в натура от предприятия, учреждения и организации. От 1970 г. тук се включва и цялата стойност на услугата, оказана на населението от пътническият транспорт и непроизводствените съобщения.

Предметите за потребление (без тези за лично потребление), потребени чрез предприятията, учрежденията и организациите по културно-битовото и социалното обслужване на населението включват всички материални разходи (без амортизацията на обществения жилищен фонд), направени от предприятията на жилищно-комунално стопанство, просвета, изкуство и култура и на здравеопазването, а до 1969 г. включително — и материалните разходи на пътническият транспорт и непроизводствените съобщения.

Друго потребление обхваща материалното потребление в учрежденията и организациите, удовлетворяващи общите колективни потребности на обществото (наука и научно обслужване; финанси, кредит и застраховка; управление; обществени организации). Тук са включват и текущите материални разходи, свързани с поддържане на шосейните пътища (текущия ремонт), както и годишното изхабяване на тези пътища.

До 1962 г. индексите са изчислени по цени от 1957 година. След 1962 г. индексите са изчислени по цени на 1. I. 1962 г. и са свързани верижно с изчислените индекси по цени от 1957 година.

Всички стойностни показатели са дадени по цени на съответната година.

Абсолютните величини за обществения продукт, националният доход и фонд потребление, както и за производните от тях показатели (на лице от населението, структури, разлагане на прираста по фактори и др.) за 1970 година се различават по обхват от абсолютните данни за същите показатели на предходните години, поради разширяване на дейностите, отнесени в сферата на материалното производство.

Верижните индекси (1970 г. към 1969 г.) са изчислени от съпоставими данни, като 1969 г. е приведена в съпоставимост с 1970 г. Всички индекси за 1970 г., изчислени при съответните години, приети за база, са получени чрез верижно обвързване с индекса на 1970 г. към 1969 година.

Структурата на абсолютния ежегоден прираст отразява значението на интензивния и екстензивния фактор за създаването на всеки 100 лв. абсолютен прираст на:

- произведения национален доход
- общата промишлена продукция
- обема на СМР
- селскостопанската продукция
- приходите в автомобилния и въздушния транспорт
- и на всеки 100 приведени тон километри абсолютен прираст в железопътния, морския и речния транспорт.